



Głos Wągrowiecki

PRZEDPŁATA

wynosi kwartalnie 2,64 zł, miesięcznie 0,88 zł
z odnośnikiem do domu 0,95 zł miesięcznie.

ADMINISTRACJA: Wągrowiec, Rynek nr. 14

Wychodzi co środę i sobotę.

OGŁOSZENIA

przyjmuje się za opłatą 6 gr od wiersza m/m
1-linowego, od wiersza reklamowego 12 gr.

Telefon nr. 226.

Nr. 79.

Wągrowiec, środa dnia 10 października 1928.

Rok III.

Tajne umowy Reichswehry z władzami sowieckimi

Berlin, 8. 10. Poseł socjalistyczny do Reichstagu Künstler, zamieszcza w „Vorwärtsie” artykuł naczelną, zawierający rewelacje o tajnych umowach pomiędzy ministerstwem Reichswehry a władzami sowieckimi w sprawie budowy zakładów przemysłu wojennego w Rosji.

Pos. Künstler ogłasza tekst umowy zawartej pomiędzy ministerstwem Reichswehry a właścicielami i kierownikami fabryki samolotów prof. Junkersa, w sprawie budowy fabryki samolotów przez zakłady Junkersa w Rosji, przyczem ministerstwo Reichswehry zobowiązywało się do wypłacenia fabryce Junkers 40 milionów marek w gotówce, oraz do udzielenia mu kapitału zakładowego na budowę fabryki.

Umowa zawierająca, zamiast nazwisk prawdziwych tylko pseudonimy, datowana jest z dnia 15 marca 1922 r. i miała być, jak twierdzi poseł Künstler, podpisana w gmachu ministerstwa Reichswehry, przyczem suma, na którą była wykonana umowa, wynosi, według dzisiejszej wartości 21 milionów marek.

Poseł Künstler podaje, że w związku z tą umową, cały szereg wyższych oficerów Reichswehry udawał się za paszportami, wystawionymi na fałszywe nazwiska do Rosji, dla przeprowadzenia tam dalszych rokowań z władzami sowieckimi.

Poseł Künstler kończy swój artykuł ostrym i ironicznym atakiem przeciwko komunistom niemieckim, którzy prowadzą kampanię przeciwko imperialistom i militarystom, ale z drugiej strony zawsze są gotowi do służenia imperjalistycznemu militaryzmowi sowieckiemu.

Żałoba na Litwie

Berlin, 9. 10. W ciągu dnia dzisiejszego cała Litwa kowieńska obchodzić będzie żałobę z powodu „utraty” Wilna przed 8 laty.

Na wszystkich budynkach rządowych powiewać mają żałobne chorągwie. O godz. 12 i tak już słaby na Litwie ruch komunikacyjny ma być wstrzymany na przeciąg minuty. Wieczorem odbyć się mają wielkie zebrania, protestujące przeciwko posiadaniu Wilna przez Polskę.

Rząd litewski zamówił u trzech „prawników” francuskich opinie w sprawie wileńskiej. „Prawnicy” ci, z których jeden posiada charakterystycznie brzmiące nazwisko Mandelstadt, orzekli, że decyzja Rady Ambasadorów z dnia 15. 3. 23 r., przyznająca Wilno Polsce, jest nieważna.

Święto odzyskania niepodległości

Warszawa, 9. 10. Ministerstwo oświaty zwróciło się do podległych sobie władz w sprawie zorganizowania uroczystych obchodów w dniu 11 listopada rb.

W szkołach dzień ten wolny będzie od nauki.

Polskie znaki nawigacyjne

Warszawa, 9. 10. Polski Urząd Marynarki Wojennej w Gdyni uzgodnił i ustalił polskie znaki nawigacyjne.

Dekoracja

Warszawa, 8. 10. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej p. min. pracy i opieki społecznej Jurkiewicz dokonał dekoracji Wielką Wstęgą Orderu Odrodzenia Polski przewodniczącego Rady Administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy p. Fontaine’a, krzyżem komandorskim z gwiazdą delegatów Jugosławii i Finlandji, oraz krzyżem komandorskim delegata Szwecji i delegata Czechosłowacji.

Skutki spożycia nieczyszczonego alkoholu

Nowy Jork, 8. 10. Na skutek spożycia nieczyszczonego alkoholu, sporządzonego z kartofli lub kukurydzy, 10 osób zmarło, a 50 przewieziono do szpitala.

Ofiary pochodzą wyłącznie ze wschodnich ludowych dzielnic Nowego Jorku.

Dokoła strajku łódzkiego

Warszawa, 8. 10. Dzisiaj o 11-tej odbyła się konferencja w Min. Pracy z przemysłowcami łódzkimi. Rokowania te nie zakończą jeszcze strajku, gdyż robotnicy nie mają odpowiednich pełnomocnictw; wolno im tylko godzić się na 20

procent podwyżki.

Jutro delegacja robotników wyjedzie do Łodzi i przedstawi związkom zawodowym wyniki konferencji.

Przeciw prowokacjom Hindenburga

Warszawa, 8. 10. Związek Obrony Kresów Zachodnich zwołał w dniu wczorajszym wiec protestacyjny stolicy na znak protestu przeciwko znanej mowie opolskiej Hindenburga.

Po szeregu przenówień uczestnicy wiecu powzięli rezolucję przeciwko antypolskiej mowie prezydenta Rzeszy, wzywającą rząd polski do przeciwstawienia się wszelkim zakusom na naszą granicę zachodnią i do ostrego wystąpienia przeciwko ciągłym atakom niemieckim, które mogą

doprowadzić do zburzenia pokoju światowego.

Toruń, 8. 10. Związek Obrony Kresów Zachodnich zwołał tu wiec, na którym głównym tematem obrad była agresywna mowa prezydenta Hindenburga, wygłoszona w Opolu. Wiec zakończono odśpiewaniem hymnu, zapewniającego, że „Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród”. Po wiecu uczestnicy wiecu udali się w manifestacyjnym pochodzie przed konsulat niemiecki, gdzie również odśpiewano „Rotę”.

Olbrzymi huragan w Australji

Sydney, 8. 10. W nowej południowej Walji gwałtowny wiatr dokonał wczoraj wielkich spustoszeń, znosząc dachy kilkuset domów i wyrwijając mnóstwo drzew z korzeniami.

Jednocześnie wybuchł pożar lasu szczególnie niebezpieczny tam, gdzie lasy ciągną się wzdłuż dróg, na których — wskutek panujących z powodu dymu i kurzu ciemności — nastąpił cały

szereg wypadków automobilowych.

Papiernia w Cumberland, otoczona ze wszystkich stron płonącymi lasami, została doszczętnie zniszczona. — Szkody dochodzą do 250 000 ft. szterl.

Sydney, 8. 10. Szkody wyrządzone przez huragan, oceniane są obecnie na milion ft. szterl. Rozszerzający się pożar lasów zniszczył 21 domostw.

Wybory na Łotwie nie przyniosły poważniejszych zmian

Ryga, 8. 10. Wczorajsze wybory do sejmiku łotewskiego miały przebieg spokojny. W układzie sił poszczególnych stronnictw mieszczań-

skich nie zaszły poważniejsze zmiany, natomiast w obozie socjalistycznym nastąpiło przesunięcie od socjalistów ku komunistom.

Antybolszewickie nastroje na wsi rosyjskiej

Moskwa, 8. 10. Na odbytej ostatnio konferencji w Moskwie wygłosiła wdowa po Leninie referat o położeniu t. zw. korespondentów wiejskich. Jak z referatu tego wynika, sytuacja korespondentów jest z dnia na dzień cięższa. W ub. roku zamordowano 13 korespondentów, w bież.

roku padło ofiarą aż 32. Tak wielka liczba zabójstw tłumaczy się tem, że większość z nich pełni równocześnie funkcje urzędników pocztowych, którzy są przez chłopów szczególnie znienawidzeni.

Prześladowania na Litwie

Litewskie Min. Oświaty poczęło stosować znowu represje wobec szkolnictwa polskiego i polskiego nauczycielstwa. Wiele szkół powszechnych zostało z b. r. szkolnym zamkniętych. Zwolnionych nauczycieli Polaków ponownie poddano egzaminowi, w wyniku czego wszyscy uznani zostali za niedostatecznie przygotowanych.

Obecnie w szkołach polskich na Litwie uczy się zaledwie 4550 dzieci pod kierunkiem 136 nauczycieli szkół powszechnych. Około 45 nauczycieli ostatnio rzekomo z braku kwalifikacji zwolniono. Położenie Polaków na Litwie z dnia na dzień staje się cięższe i jest obecnie pod wielu względami gorsze, niż za czasów moskiewskich.

O każde niemal słowo polskie, o każde przemówienie, czy wykład polski, trzeba prowadzić walkę, w której rząd litewski nie gardzi żadnymi środkami byle tylko zgniebić polskość. Akcja przeciw przejawom polskiego ruchu kulturalnego prowadzona jest planowo. Władze nie pozwalają na wynajmowanie sali na zebrania polskie, nie pozwalają prywatnym nauczycielom wykładania języka polskiego w zamkniętym gronie polskim.

W miejscowości Burwańce w pow. Szawelskim rozpędzono 30 ub. m. zebranie polskie, na którym miał być wyświetlany film, przedstawiający koronację Matki Boskiej Ostrobramskiej w Wilnie.

Dziesięciolecie przerwania frontu salonickiego

Białogród, 8. 10. Odbywają się tu wielkie uroczystości z powodu dziesięciolecia przerwania frontu salonickiego, co — jak wiadomo — było początkiem klęski mocarstw centralnych w wielkiej wojnie. Na uroczystości przybył b. dowódca frontu salonickiego, marsz. Franchet d'Esperay. Ze wszystkich stron Jugosławji zje-

chały się olbrzymie rzesze gości oraz delegatów.

Wczoraj przeciągnął przez ulice Białogrodu wielki pochód uroczysty, w którym wzięło udział 30 tysięcy ludzi. Nastąpiła uroczystość położenia kamienia węgielnego pod gmach inwalidów.

Dzisiaj odbędzie się wielka rewja wojskowa.

Konsulat polski w Dublinie

Warszawa, 9. 10. M. S. Zagr. organizuje nową placówkę konsularną w Dublinie, która otwarta będzie w krótkim czasie.

Budowa dróg i mostów w wojew. wschod.

Warszawa, 8. 10. Ministerstwo Robót Publicznych wstawiło do preliminarza budżetowego na rok 1929/30 sumę 30 milionów złotych na

budowę dróg i mostów. W opracowanym planie znajdują się przedewszystkiem inwestycje, które mają być dokonane na kresach wschodnich.

Pierwszy śnieg na Pomorzu

W sobotę, około godz. 3 po poł. spadł na obszarze między Rytlą a Gutówcem pierwszy w tym roku śnieg na Pomorzu. Dachy wagonów pociągu przybyłego w tym czasie do Tucholi ze strony Chojnic, były pokryte śniegiem.

Olbrzymi pożar w Krakowie

Kraków, 6. 10. Dziś w południe w czasie uroczystości, związanych z rocznicą śmierci dr. Dietla, ludność została zaalarmowana wiadomością o olbrzymim pożarze, który wybuchł na Dąbiu pod Krakowem. Zapaliły się budynki łuszczarni ryżu i młyny. Do akcji ratowniczej natychmiast wyruszyła cała straż pożarna z Krakowa i Podgórze. Na miejsce katastrofy udali się przedstawiciele miasta, prez. Rolle, wojewoda Darowski i in. Z miasta widoczne były olbrzymie słupy ognia i dymu. Do akcji ratowniczej pospieszyły również oddziały wojska. Mimo energicznej akcji spłonął 5-cio piętrowy gmach. Nie brak było i momentów dramatycznych. Mianowicie wskutek pożaru schodów odwrót straży pożarnej został odcięty. Strażacy musieli zeskakiwać z 4 i 5 piętra. 2 strażaków odniosło ciężkie rany.

W akcji ratowniczej odznaczył się akrobata — Człowiek Mucha.

Powodem pożaru było krótkie spięcie. Pożar trwa dotychczas. Straty są olbrzymie.

Nowa konstytucja Chin

Nankin, 6. 10. Jak donosi agencja Reutersa nowa konstytucja republiki chińskiej, ogłoszona wczoraj przez Kuomintang, ustala, że rząd państwowy będzie się składał z 5-ciu instytucji, t. zw. „Yuanów”, wykonawczego, prawodawczego, sądowego, egzaminacyjnego i kontrolującego.

„Yuan” wykonawczy będzie najwyższą instancją rządu. „Yuan” prawodawczy ma się składać z 49 do 90 członków, mianowanych przez rząd. Konstytucja ustanawia urząd przewodniczącego rządu oraz 12—16 radców stanu, z pomiędzy których będą wybierani przewodniczący i wiceprzewodniczący poszczególnych „yuanów”. Przewodniczący rządu będzie reprezentował rząd na przyjęciach dyplomatycznych oraz przy wykonywaniu czynności oficjalnych. Będzie także wódcem naczelnym sił zbrojnych lądowych, morskich i powietrznych. Agendy rządowe będą prowadzone przez radę stanu, na czele której stanie przewodniczący rządu.

Wszystkie ustawy i dekrety publikowane na podstawie decyzji rady stanu, podpisane będą przez przewodniczącego rządu oraz przewodniczących pięciu „yuanów”.

200 niehigienicznych piekarni w Warszawie

W najbliższym czasie władze aprowizacyjne mają przystąpić do gruntownej sanacji stosunków piekarnianych w Warszawie. W tej chwili istnieje zamiar zamknięcia około 200 piekarni, znajdujących się bądź w zagłębieniach, bądź w nieodpowiednich warunkach sanitarnych. Większa z nich część — to drobne piekarnie żydowskie.

Organizacje piekarskie zwolują w tej sprawie wiec w przyszłym tygodniu.

Przygotowania wojskowe w Wiener Neustadt

Wiedeń, 6. 10. W mieście panuje zupełny spokój. Nad wieczorem przybyły do Wiednia pierwsze pociągi nadzwyczajne z Schutzbuendlerami, którzy zupełnie spokojnie przemaszerowali przez tłumny szpaler mieszkańców do swoich kwater. Co chwila przybywają dalsze pociągi. Dotychczas przybyło do Wiednia około 10

tys. członków organizacji republikańskiej. Z okolic Wiednia i Schwechart wieczorem wyjechało jeszcze 8000 Schutzbuendlerów.

Wiedeń, 6. 10. Przygotowania władz komunalnych i wojskowych celem zabezpieczenia spokoju i ładu w czasie jutrzejszego zjazdu organizacji faszystowskich i socjalistycznych dobiegają końca.

W centrum śródmieścia w Wiener Neustadt zaprowadzono strefę neutralną, odgradzając ją od reszty miasta zapomocą drutu kolczastego. Na głównym placu miejskim ustawiono kilka pułków piechoty z karabinami maszynowymi. Wszystkie gmachy rządowe a zwłaszcza urzędy pocztowy i telegraficzny są obsadzone silnymi oddziałami wojska. Jedną kompanię uzbrojono w gazy łzawiące. Według doniesień kół urzędowych zmobilizowano około 3500 żołnierzy i prawie tyleż żandarmerji, wobec czego spodziewane na początku wypadki, zdaniem władz, nie dojdą do skutku i niedziela upłynie zupełnie spokojnie.

Celem uniknięcia jakichkolwiek rozruchów na liniach kolejowych wszystkie stacje kolejowe obsadzono oddziałami wojskowymi, a specjalnie silny oddział wysłano na linię południową. Na dworcach wiedeńskich rewiduje się wszystkich przyjezdnych.

W Wiener Neustadt w związku z jutrzejszym zjazdem organizacji „Heimatwehren” i republikańskiego „Schutzbundu” wszystkie składki zostały pozamykane z obawy przed ekscesami. Od dziś południa nie wolno sprzedawać alkoholu. Wszystkie ulice, prowadzące do Wiener Neustadt są policyjnie zamknięte i każdy przechodzień chcący wejść do miasta musi się wylegitymować zapomocą wydanych na ten dzień zaświadczeń.

Do soboty, godz. 24 oczekiwane jest w Wiener Neustadt przybycie około 12000 członków „Schutzbundu”.

Koleje austriackie przygotowały na zjazd obywateli organizacji przeszło 36 pociągów specjalnych.

Ogółem liczą się z przybyciem do Wiener Neustadt, które liczy tylko 20000 mieszkańców, około 20000 „Heimatwerzystów” i 35000 „Schutzbundzystów”.

Uniwersytet papieski

Rzym, 7. 10. Na podstawie rozporządzenia papieskiego watykański instytut „wschodni” i instytut badania Pisma św. połączone zostały w papieski uniwersytet dla studentów kościelnych.

Bezpośrednim przełożonym watykańskiego uniwersytetu jest Ojciec święty.

Dowództwo Okręgu Korpusu nr. VIII.

Obwieszczenie

o powołaniu do zebrań kontrolnych w roku 1928.

Na zasadzie rozkazu Ministra spraw Wojsk. I. 20 tj. Pob. Ew. z dnia 1 września 1928 roku i art. 96 Ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. Ust. 48/28 poz. 458), powołuję w roku bieżącym do zebrań kontrolnych:

I. wszystkich szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni (kat. A, C i D), urodzonych w latach 1903, 1900 i 1888,

II. szeregowych rezerwy (kat. A), urodzonych w latach 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898 i 1899 tylko tych, którzy obo-

wiązani byli do ćwiczeń wojskowych w rezerwie w latach ubiegłych, lecz ćwiczeń tych z jakichkolwiek powodów nie odbyli i

III. szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią (kat. A i C) tylko tych, którzy w latach 1925, 1926 i 1927 byli obowiązani do zebrań kontrolnych, lecz obowiązku tego z jakichkolwiek powodów dotychczas nie spełnili.

Od obowiązku stawienia się do zebrań kontrolnych są zwolnieni z urzędu:

a) posłowie do Sejmu i Senatu oraz ministrowie i wiceministrowie (podsekretarze stanu),

b) duchowni i kandydaci stanu duchownego,

c) szeregowi, którzy w roku bieżącym odbywali służbę czynną w wojsku lub na ćwiczenia wojskowe,

d) szeregowi, którzy w roku bieżącym zgłosili się do służby w wojsku lub ćwiczeń wojskowych, jednak z powodu choroby lub celem przedstawienia komisji rewizyjnej z tej służby zostali zwolnieni,

e) znajdujący się w więzieniu śledczym lub karnym oraz umieszczeni w karnych zakładach poprawczych,

f) szeregowi rezerwy tudzież pospolitego ruszenia, którzy rzeczywiście wyjechali zagranicę zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Szeregowi rezerwy wzgl. pospolitego ruszenia mogą być na wniesioną prośbę zwolnieni od obowiązku stawienia się do zebrań kontrolnych:

a) w razie przebywania na stałe zagranicą,

b) w razie choroby stwierdzonej świadectwem lekarza powiatowego (w razie niemożności uzyskania takiego świadectwa, choroba powinna być stwierdzona świadectwem lekarza prywatnego, opatrzonym potwierdzeniem naczelnika gminy, że uzyskanie świadectwa lekarza powiatowego było niemożliwe),

c) w razie ciężkiej choroby lub śmierci w rodzinie, lub też z powodu innych nagłych niecierpiących zwłoki spraw rodzinnych lub osobistych wiarygodnie udowodnionych,

d) w razie konieczności odbycia podróży w okresie zebrań kontrolnych, celem załatwienia spraw osobistych lub zawodowych, które według przedłożonych wiarygodnych dowodów nie dadzą się odłożyć.

Prośby o zwolnienie od obowiązku stawienia się na zebrania kontrolne należy wnosić przynajmniej na 14 dni przed rozpoczęciem zebrań kontrolnych do właściwej powiatowej komendy uzupełnień z dołączeniem potrzebnych dokumentów oraz potwierdzeniem naczelnika gminy i właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej (starostwo, magistrat) o prawdziwości podanych motywów.

Zwolnień tych udziela właściwy powiatowy komendant uzupełnień.

Wniesienie podania o zwolnienie nie zwalnia od obowiązku stawienia się do zebrań kontrolnych.

Zebrania kontrolne dla szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią i bez broni, wymienionych wyżej w punkcie I., II., III. — odbędą się w terminie od 15 października do dnia 15 grudnia 1928 r. następująco:

Dla zamieszkałych w powiecie wągrowieckim odbędą się zebrania kontrolne według poniższego planu.

Powołani do zebrań kontrolnych winni zabierać ze sobą książeczki wojskowe, karty mobilizacyjne i inne dokumenty wojskowe i mają się stawić punktualnie o godzinie, w dniu i lokalu niżej podanym, gdyż ci, którzy bez uzasadnionej przyczyny nie stawiają się, będą pociągnięci do odpowiedzialności w myśl wojskowych przepisów karnych (dyscyplinarnych).

TAJEMNICE DWORU SUŁTAŃSKIEGO

POWIEŚĆ

PRZEKŁAD Z FRANCUSKIEGO

(Ciąg dalszy)

Schwytali Syrrę jako zabójczynię Hannify, która zadanego zeznania już zrobić nie mogła i zaciągnęli ją wraz z trupem do najbliższej straży, gdzie czarny diabełek jako mocno o morderstwo podejrzany i obwiniony, okrutnie wtrącony został do ciemnego lochu.

Aresztowanie Zory.

— To nie skończy się dobrze! — rzekł Hassan ponuro zamyślony, kiedy Zora jemu i Sademu opowiedziała o rezultacie spotkania z Muhammed Bejem.

— Nie mogło być inaczej, ten łotr musiał otrzymać swoją karę, a ponieważ nie chciał przyjąć honorowej kary, otrzymał w ten sposób swoją nagrodę! — zakończył Zora Bej swoje doniesienie.

— Ja tak samo bym zrobił! — powtórzył Sadi.

— To wszystko jest bardzo dobrze, jednak zawsze trzeba uwzględnić okoliczności — mówił Hassan poważnie. — Wdanie się tego muszyra Raszyda, tego narzędzia Mansura, który do wszystkiego jest zdolny, czyni w moich oczach sprawę jeszcze niebezpieczniejszą.

— Nie ma co więcej myśleć, tylko jutro rano stawię się w seraskieracie i udzielię szczegółową wiadomość o całym wypadku — rzekł Zora.

— Obawiam się, czy już teraz skąd inąd nie została udzielona i czy jutro rano z twoją za późno nie przybędziesz.

— To byłoby rzeczywiście smutne — objaśnił Sadi — ten Muhammed Bej, jak sobie pewnie przypominacie, był prawą ręką Mansura Effendi i Hamida Kadi!

— I oni pewnie nie zechcą puścić bezkarnie śmierci swego sprzymierzeńca lub ulubienca, dając na to słowo — ciągnął dalej Hassan — już w tej chwili wiedzą o wypadku i ja radziłbym dla tego, żebyśmy natychmiast przygotowania porobili.

— Ja sądzę, że bierziesz całą tę sprawę więcej serio, jak jest — rzekł Zora — przemówienie się, z którego przyszło do pojedynku, przy którym jedna strona ciężko raniona została, oto wszystko!

— Przy nieprzyjaznych okolicznościach wystarczy to, by pomimo wszystkich twoich zasług stało się za życia twego niebezpiecznym — ostrzegł Hassan. — Ja chcę natychmiast zapobiec najgorszemu i przynajmniej postaram się u sułtana uprzedzić innych.

— Zrób to, mój przyjacielu, ja sam jutro rano przedstawię konieczność wyjaśnienia, poczem możemy na następstwa czekać spokojnie.

Trzej przyjaciele powrócili do miasta i podczas gdy Zora i Sadi udali się do czasowo wspólnego mieszkania, Hassan pojechał natychmiast do Begierbeg.

Czego się lękał, to się już stało. Wiadomość o wypadku pod oknami cesarskiego pałacu zresztą postana została przez Mansura Effendi i muszyra Raszyda do przedpokojów, a stąd znalazła drogę do uszu sułtana, który już bardzo był rozgniewany. Hassan poznał natychmiast niebezpieczeństwo, jednak nie mógł zbadać jego, rozmiarów.

Szeik ul Islam znajdował się już w gabinecie, skoro sułtan objawił życzenie, przyjęcia go.

Na prośbę Mansura musiał zniechęcony przez

niego Hassan podczas postuchania opuścić gabinet. Okoliczność ta z pewnością wywierała najgorszy wpływ na sułtana, jakkolwiek uległ życzeniu... niekontent był, że Hassana nie miał przy sobie.

Szeik ul Islam z poważną miną wszedł do gabinetu i skłonił się przed sułtanem.

— Co masz mi do powiedzenia wielki mufti? — zapytał sułtan.

— Przychodzę, by ściągnąć gniew i karę Waszego Majestatu na niegodnego — odpowiedział Mansur Effendi, który zaledwie mógł pohamować swoją zapamiętałość — na głowę oficera armji, który okazywane mu zaufanie i łaskę w niesłychany sposób nadużywał! I to nie w chwilowym uniesieniu, nie w zapale czyn ten nastąpił, ale dokonany został z rozmysłem i z całą rozwagą!

— O jakim czynie mi mówisz?

— Nie wiem, czy Waszej Cesarskiej Mości już doniesiono, że dziś wieczór zostało spełnione zabójstwo na dowódcy Kapidżów, na Muhammed Beju, oficerowie straży przybocznej Waszego Majestatu!

— Zabójstwo? Słyszałem o pojedynku — rzekł sułtan, słuchając z uwagą — to są dwie różne rzeczy!

— Pojedynkiem tego nazwać nie można, gdyż Muhammed Bej takowego nie przyjął! To było zabójstwo nie pojedynek, gdyż Zora Bej czekał na dowódcę Kapidżów, czatował na niego i następnie pomimo, że ten nie chciał przyjąć pojedynku, napadł na niego z bronią.

Oblicze sułtana zachmurzyło się.

— To istotnie nie był już pojedynek — rzekł — i nawet jako taki byłby karany, gdyż ja żyję sobie, żeby moi oficerowie żyli w zgodzie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Powołani do zebrań kontrolnych nie mogą rościć żadnych pretensyj do skarbu państwa tytułem odszkodowania, bądź to z powodu zaniedbania pracy, bądź też poniesienia pewnego uszczerbku w zarobku dziennym skutkiem stawienia się na zebranie kontrolne.

Toruń, dnia 25 września 1928 r.

Dowódca Okręgu Korpusu nr. VIII
(—) Leon Berbecki, generał dywizji.

Zebrania kontrolne w pow. wągrowieckim

15 października miasto Wągrowiec r. 1908 i 1888.

16 października miasto Golańcz, Mieścisko, Skoki i Wągrowiec r. 1900.

17 października gminy i ob. dw. od lit. A—C.

18 października gminy i ob. dw. od lit. D, E, F, G, I, J i O.

19 października gminy i ob. dw. na lit. K i N.

20 października gminy i ob. dw. na lit. L, Ł i T.

22 października gminy i ob. dw. na lit. M i W.

23 października gminy i ob. dw. na lit. P.

24 października gminy i ob. dw. na lit. R i Z.

25 października gminy i ob. dw. na lit. S.

Zebrania kontrolne odbywać się będą w sali p. Wierzejewskiej.

20 grudnia dodatkowe zebrania kontrolne dla wszystkich szereg. rez. i posp. rusz. pow. Wągrowiec, którzy nie stawiają się w swoim czasie do zebrań kontrolnych — Inowrocław Koszary 50 p. p.

Inowrocław, dnia 29 września 1928 r.

Komendant P. K. U. (—) Hörl, major.

Śladem lnnych do walki o byt i swe prawa staje inwalida cywilny!

Z III Zjazdu Delegatów Inwalidów Cywilnych w Poznaniu

Inwalidzi cywilni naszej dzielnicy pokrzywdzeni zarówno przez niesprawiedliwe dla nich przerachowanie świadczeń, jak i niezadowolony spór Polski z Rzeszą niemiecką o zwrot ubezpieczeń, naproczno dotąd pukali i wołali o sprawiedliwe potraktowanie ich postulatów. Wszystkie ich wysiłki jako pojedynczych jednostek nie odniosły skutku. Działo się to tak długo aż zrozumieli wreszcie, że dopóki nie połączą się w jedną organizację jak to uczynili już inni pokrzywdzeni inwalidzi wojenni, wierzyciele hipotek i lokatorzy to nie dokonają niczego. Rok 1927 jest datą kiedy poczynają się oni poraz pierwszy zrzeszać i to w niezwykle trudnych warunkach. Jednak przy poparciu ludzi organizacja inwalidów cywilnych zawiązuje się, powstaje Zarząd Dzielnicowy, tworzą się Ogniwa w poszczególnych miejscowościach naszego Województwa. Chociaż prezes mieszka w Ostrowie, sekretarz w Sremie, skarbnik w Krotoszynie, a inni ławnicy i działacze Związku również są rozrzućeni po kraju, to jednak Zarząd pracuje zbiera się i nie tylko ze rozwija organizację zawiązując ją w 46 miejscowościach, ale wydaje własne pismo p. t. „Inwalida Cywilny” puka do najwyższych bram i dociera do Prezydenta Państwa, korzystając z jego pobytu w Poznaniu.

Sześciedziesiąt procent ludności cywilnej województwa zachodnich podlega ubezpieczeniu socjal-

nemu na wypadek choroby, okaleczenia zawodowego oraz na starość i inwalidztwo. 40 lat obowiązuje u nas ustawodawstwo socjalne. Najstarszą z trzech zasadniczych ustaw ubezpieczenia społecznego była ustawa Rzeszy na wypadek choroby z dnia 15 czerwca 1883, następna dotyczyła wypadków okaleczenia zawodowego z dnia 4 lipca 1884 r. Komplet tych ustaw dopełniła ustawa o inwalidztwie i starości z dnia 22 czerwca 1889.

Ludność robotnicza Małopolski i b. Kongresówki nie знаła tych ustaw. Natomiast ludność b. zaboru pruskiego włączona do zespołu Rzeszy niemieckiej żywiła pełną nadzieję, że jej starość jest zabezpieczona, gdyż na mocy traktatu wersalskiego rząd Polski przejął agendy i zobowiązania instytucji ubezpieczeniowych Rzeszy niemieckiej. Ubezpieczenia dla chorych i do okaleczenia zawodowego w przemyśle i rolnictwie działają sprawnie, natomiast ubezpieczenia inwalidzkie na starość zawiodły. Tej okoliczności przypisać należy utworzenie się Zw. Inwalidów Cywilnych, którego zjazd delegatów odbył się w niedzielę, dnia 30 września 1928 roku, podczas gdy w innej części Poznania odbywały się inne świetne uroczystości, na małej salce skromnej restauracji p. Dusika przy ul. Głogowskiej odbył się III. już z rzędu zjazd delegatów ogniw Związku Inwalidów Cywilnych który zgromadził przeszło 60 delegatów.

Zjazd zagał prezes Zarządu Dzielnicowego p. Jędrzejak. Po powitaniu przybyłych przedstawicieli prasy „Przeglądu Porannego” i „Nowego Kurjera” mimo zaproszenia całej prasy poznańskiej, wybrano przedmowa obrad w następującym składzie: marszałek — p. Matuszewski z Wrześni, jego zastępca p. Majorczyk z Smigla, sekretarz p. Szmeterowicz z Wągrowca, który jednakowoż ze swego stanowiska zrezygnował. Natomiast obrano p. Kuczkowiaka z Sremu, asesora: p. Jajczyk z Krotoszyna i Białkowski z Międzychodu. Wobec nieporozumienia z Ogniwnem Poznań miasto i powiat, wybrano specjalną komisję organizacyjną w skład której weszli: pp. Paterek, Jankowski, Zawartowski, Wlekiński i Gniatkowski. Do następnych komisji a to statutowej skrutacyjnej i wniosków wybrano po trzech członków przyczem do tej ostatniej zaproszono przedstawicieli prasy, by byli pomocni w redagowaniu rezolucji. Po powitaniu zjazdu przez przedstawicieli prasy nastąpiło sprawozdanie usłupującego Zarządu Dzielnicowego.

Po przedstawieniu położenia materialnego członków Związku i ich rodzin prezes p. Jędrzejak zdający sprawę ze swej działalności wspominał o napotykaną początkowo niechęci władz wojewódzkich (było to w roku 1927) które Związek Inwalidów Cywilnych zakwalifikowały jako spółdzielnię i poleciły statut Związku zarejestrować w Sądzie Powiatowym. Również pod adresem Ubezpieczalni Krajowej wypowiedziano wiele żalów. Okazało się że urząd ten załatwia sprawy b. przewlekłe na reklamację nie reaguje i we wszystkich poczynaniach Związku upatruje brak podstaw prawnych. Nadto zdarzają się często fakty, że przyniesione nędzne renty są b. późno wypłacane nieraz po paru latach dopiero, że wypłacanie renty bywa nagle wstrzymywane bez wiadomych powodów. Mówca wspominał również o wielkiej sympatii jaką się cieszy wojewoda Grażyński na Śląsku, który opiekuje się inwalidami cywilnymi. Ci, nic złego na niego

powiedzieć nie pozwolą. W Województwie Poznańskim atoli inaczej wyglądały stosunki. Dlatego też ogół członków Zarządu liczy obecnie na nowego wojewodę p. Borkowskiego oraz na rząd.

Po przerwie przemawiał sekretarz p. Kuczkowiak ze Sremu, który skreśliwszy swą działalność ze wszelkimi szczegółami apelował do jednności i wytrwałości członków. Ze sprawozdania wynika, że załatwił on w ciągu niespełna roku przeszło 600 spraw, odbył szereg podróży i założył pismo związkowe. Sprawozdanie to zebrani przyjęli gorącymi oklaskami w dowód uznania jego pracy i to bezinteresownej. Skarbnik p. Frała z Krotoszyna, przedstawił stan kasy zarządu. Do czynności p. Frała pozbawiało organizowanie ogniw w której to akcji natknął się na zawiść pewnych party robotniczych wyzyskujących biedę ludzką jedynie dla swych demagogicznych celów. Był nawet wskutek fałszywego doniesienia aresztowany jako podejrzany wywrotowiec.

Sprawozdanie kasowe przedłożył skarbnik związku. Składki do związku płaćły w wysokości 25% swoich dochodów: Rawicz 75 zł, Krotoszyn 240 zł, Wolsztyn 7,55 zł, Smigiel 129,45 zł, Krobia 60 zł, Wągrowiec 10 zł itd. Na wniosek kom. rew. zarządowi udzielono absolutorium.

Podczas przerwy obiadowej pracowały komisje O godz. 2 rozpoczęły się ponowne obrady. Najpierw odbyła się długa krytyka sprawozdań zarządu. Delegaci Rebelka z Poznania i Kaczmarek z Kępna, nałożyli pewne tłumiki na rozbijającą krytykę, powołując do rzeczowego traktowania sprawy.

Imieniem komisji rewizyjnej referował delegat Gniatkowski. Dochód wynosi 1649,22 zł rocznie 1445,73 zł, pozostało w kasie 203,49 zł. Protokół rewizyjny podpisali: Gniatkowski, Napierała i Kasprzyk, prosząc o uchwalenie pokwitowania skarbnikowi. Zjazd powołał uchwałę w myśl wniosku komisji rewizyjnej.

Wybory zarządu dały następujący wynik: Jędrzejak z Ostrowa prezes, St. Kuczkowski z Sremu sekretarz, Frała z Ostrowa skarbnik, Pietrusiak z Ostreszewa zast. prezesa, Kaczmarek z Kępna zast. sekr., Gwizdek i Ratajczak z Poznania oraz Wlekiński z Krobii ławnicy.

W skład Rady Wojewódzkiej weszli: Ludwik Matuszewski z Wrześni, Zapartowski z Kościana, Gniatkowski z Zaniemyśla, Najderczyk ze Smigla, Kasprzak z Jutrosina, Jankowski z Zdun, Napierała z Wroniek, Paterek z Dobrzyca, Jadwiga Kozłowska z Krotoszyna, Kraszewski i Rebelka z Poznania.

Rezolucję przyjęto bez zmian i z aplauzem z tem, że zarządowi dzielnicowemu polecono w miarę możliwości przenieść swe biuro do Poznania.

Rezolucja:

III-ci Zjazd delegatów Związku Inwalidów Cywilnych w Poznaniu uchwała:

Domagać się przynajmniej 100% podwyżki rent z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz zaliczek pobieranych przez reemigrantów, aby złagodzić krytyczne położenie rentobiorców.

Domagać się dla wyrównania choć w części poniesionych przez rentobiorców strat z czasów dewaluacji oraz zbyt niskiego przerachowania rent na złoto, zarządzenia wypłaty dla wszystkich rentobiorców z tytułu ubezpieczeń społecznych jednorazowej zapomogi w wysokości jednorocznej renty.

Wobec wszelkich braków znajdujących się w ordynacji ubezpieczeniowej, wyrzucającej wielu ubezpieczonych poza nawias tej ustawy. Zjazd uwzględniając postęp czasu, domaga się sprawiedliwej nowelizacji ord. ubezpieczeniowej.

Tadeusz Estejka-Kaczmarek

JASNOWIDZENIE

czyli rozmowa ducha z rycerzem
na
dziesięciolecie niepodległości.

Rycerz w mundur niemiecki odziany, kłeka przed obrazem Matki Boski Częstochowskiej i tam przeżegnawszy się rozpoczyna:

Rycerz:

Smutna ma Ojczyzna droga,
Będę prosił, Pana Boga
By w niewoli pogrążona...

Duch:

Cicho głowo roztargniona!
Nie biadaż w swojej złości,
Bo się wijesz dziś w podłości,
Cudzy mundur masz włożony
Szablą cudzą uzbrojony —

Rycerz:

Kto mówi, kto jesteś, kto ty?

Duch:

Szablę skryj, szablę skryj!

Rycerz:

Tys szpieg, tys szpieg!!

Duch:

Nie szpieg, alem wiek, —
A więc słuchaj powiem ci,
Niech się tobie wiecznie śni,
Ze w niewoli pogrążona
Polska nasza wymarżona,
Znow powtórnie zmartwychwstanie —

Rycerz:

Ale kiedy to się stanie?

Duch:

Nie pytaj jeszcze, nie —
Posłuchaj pierwszej — mnie,
Ze idziesz w krwawy bój
Na cierpień wielki znój —
W obronie swej macochy,
Twój duch — rycerz płochy —
Zobaczy z niebios łaskawości
Tej mężnej Bożej litości,
Ze cud wielki się stanie —

Rycerz:

O Boże! Ojczyzno, panie!

Duch:

Nie wesel swego czoła,
Bo widzę — dokoła...
Płachty wszędy czerwone —
Krwia ludzką zbroczona —
A w nich wojsko maszeruje,
Naród wolny się raduje —

Rycerz:

Polski wojsko — nasza chwała!

Duch:

Niezliczona a wspaniała,
Armja nasza pędem bieży
Bije Niemców jak należy,
Sztandar Polski wywieszony —

Rycerz:

Naród Polski uwolniony,
Orzeł Biały w górę leci
I po polsku mówią dzieci,
Niemców ani odrobiny...
Kraj nasz Polski, kraj jedyny,

Precz z smutkiem i łzami
Polskę widzę z rycerzami,
Kraselice nasze dziewczki...
Przywdziewają rogatywki,
Wszędzie polskość i otucha —

Duch:

Niechaj rycerz wpiere posłucha,
Oczy łzami swe zaleje —
Bo me serce ducha mdleje,
Kiedy widzę wesołości...
Tam gdzie wielkie są podłości.
Wróg na naszą Polskę czycha
I jak straszny djabł dycha,
Nieprzyjaciół wciąż werbuje —

Rycerz:

A nasz naród się raduje!

Duch:

Ba co mówisz? Lepiej widzę
A więc powiem...

Rycerz:

...się nie wstydzę
Posłuchać prorocze zdanie —

Duch:

A więc słuchaj me kochanie!
Padnij najpierw na kolana
Bo duchowo — nieskalana —
Łaska dzisiaj na cie schodzi
I proroczo ułagodzi...
I pocieszy serca klucie —

Rycerz:

A więc szablę mą odrzuć,
Bo to szablą przecie wroga,
Niemcy mi ją zawiesili, —
(Ciąg dalszy nastąpi).

Domagać się w wypadkach zamierzanych zmian ustawodawstwa ubezpieczeniowego, zasięgania opinii Zw. Inw. Cyw.

Domagać się powołania przedstawiciela Zw. Inwal. Cyw. z głosem decydującym do wszelkich komisji, rozpatrujących kwestje zaopatrzenia inwalidów cywilnych, wzgl. pozostałych po nich sierot.

Zjazd uważa za konieczne, rozciągnięcie ustawodawstwa ubezpieczeniowego na terytorjum całego Państwa.

Wychodząc z założenia, że jak zdrowy człowiek obowiązany jest ze swego zarobku utrzymywać rodzinę, tak samo niezdolny do pracy rentobiorca od tego obowiązku uchylić się nie może i dla tego zjazd domaga się przyznania prawa do renty po zmarłych rentobiorcach wdowom bez względu na ich zdolność zarabkowania oraz dzieciom.

Uznaje potrzebę obniżenia granicy wieku uprawnionego do pobierania renty starczej z 65 na 60 rok życia ubezpieczonych a dla b. pracowników zakładów chemicznych itp. ustalić prawo do renty wdowiej od 50 roku życia.

Domagać się zakwalifikowania świadectw lekarzy prywatnych jako dostatecznych do przyznania renty.

Domagać się energicznego postępowania, bo zbyt długie postępowanie w sprawie wymiaru rent oraz zwlekanie z wypłatą już przyznanych rent wzgl. wstrzymywanie rent bieżących, fatalnie odbija się na budżecie rentobiorców.

By podnieść sprawność fizyczną inwalidów cywiln. domaga się prawa przyznawania amputowanym odpowiednich pretez i aparatów ortopedycznych i naprawę tychże na koszt instytucji ubezpieczeniowych.

Zjazd zamknięto okrzykiem na cześć Prezydenta Rzplitej i podzięką dla prasy za zainteresowanie się ich sprawą.

KRONIKA

KALENDARZYK

Sroda, 10 października. Franciszka Borg. w. Wschód słońca godz. 5,51. Zachód słońca godz. 16,56. Wschód księżycy godz. 3,31. Zachód księżycy godz. 14,32. Czwartek, 11 października. Placydy i Zenajdy p. p. Wschód słońca godz. 5,52. Zachód słońca godzina 16,54. Wschód księżycy godz. 4,21. Zachód księżycy godz. 15,17. Piątek, 12 października. † Maksymiljana b. w. Wschód słońca godz. 5,54. Zachód słońca godzina 16,52. Wschód księżycy godz. 5,12. Zachód księżycy godz. 16,02.

Od Redakcji. W dzisiejszym numerze pisma naszego, rozpoczęliśmy druk poematu p. t. „Jasnowidzenie”, napisanego przez Tadeusza Estejkę.

Ogłoszenie. Wobec nadeszłych ciemnych wieczorów jesiennych Miejski Urząd Policyjny zwraca uwagę na postanowienia § 1—3 miejscowego rozporządzenia policyjnego z dnia 23 sierpnia 1899 r., według którego wszyscy właściciele, dzierżawcy i zarządcy domów obowiązani są z nastaniem zmroku aż do godz. 9-tej wieczorem — o ile nie nastąpi wcześniejsze zamknięcie drzwi wchodowych — oświetlać sienie i schody w swych domostwach.

Niezastosowanie się do powyższego rozporządzenia będzie surowo karane. Za wszelkie zaś szkody powstałe w związku z zaniedbaniem tych obowiązków, odpowiadają odnośni właściciele, dzierżawcy i zarządcy domów cywilnoprawnie.

Wągrowiec, dnia 4 października 1928 r.
Miejski Urząd Policyjny: (—) Kuchczyński.

Cyrk „Medrano” przyjedzie do naszego miasta jak porozklejane plakaty wskazują we wtorek, dnia 9 bm. i pobędzie tylko trzy dni. Cyrk „Medrano” posiada bardzo ładny pokaz ogrodu zoologicznego, który można zwiedzać od godziny 9—5 po poł. Pierwsze przedstawienie odbędzie się we wtorek o godzinie 8.30 wieczorem.

Z kina. W ub. sobotę wyświetlało Kino dla wszystkich w sali p. Zjawńskiego film p. t. „Nie-wolnica z Szanghaju”. Przed oczami widzów przesuwaly się obrazy z ostatniej wojny w Chinach, zajęcie przez chińskie oddziały powstańcze konsulatu angielskiego, aresztowanie konsula i przyjazd jego żony oraz reportera dziennika londyńskiego. W dalszym ciągu uwydatniają się zabiegi bohaterskiej służącej konsula wspólnie z przybyłymi, w ucieczce z Szanghaju która nie doszła do skutku. Następnie widzieliśmy przyjazd angielskich okrętów wojennych do portu w Szanghaju oraz bombardowanie miasta, dramat w konsulacie, paniczna ucieczka wojsk chińskich, zajęcie miasta przez wojska angielskie, w końcu wyratowanie konsula, jego żony oraz służącej od śmierci przez rozstrzelanie.

Podczas przedstawienia przygrywała salono-wa orkiestra pod kierownictwem p. Nowaka.

Sala była szczelnie zapelniona przez publiczność. Mam nadzieję, iż przyszłe przedstawienia będą tak samo poparte przez publiczność.

Jeden z widzów.

Z życia Tow. Kolarzy w Wągrowcu. W ub. niedzielę odbyło się zebranie miesięczne wymienionego towarzystwa. Obrady toczyły się ściśle dotyczące spraw wewnętrznych towarzystwa. Na szczególniejsze podkreślenie zasługuje jednogłośnie zapadła uchwała, złożenia ofiary na Mszę św., aby Bóg raczył błogosławić pracę kolarzy, a szczególnie teraz wobec wzmoczonego ruchu kampanji buraczanej. Omawiano również obchód dziesięciolecia niepodległości Najjaśn. Rzplitej Polskiej i sprawę budowy pomnika dla poległych bohaterów powstania wielkopolskiego.

Bal rekrutów. Odchodzący do wojska poborowi urządzają w sobotę, dnia 13 bm. w sali Nowej Strzelnicy (p. Rossy) „bal rekrutów”. Początek o godz. 8 wieczorem.

„Verdun”. W niedzielę, dnia 14 bm. w sali pana Zjawńskiego wyświetlać będzie Kino dla wszystkich najpotężniejszą epopeję wojenną p. t. „Verdun”. Pierwszy seans o godz. 5-tej po poł. drugi o 8 wieczorem. W wyżej wymienionym filmie widzieć można całą grozę wojny światowej a szczególnie ataki niemieckie na Verdun. Powyższy film został nakręcony na polach bitwy z licznymi autentycznymi obrazami, to też niejeden był żołnierz zobaczy się na filmie. Ceny miejsc od 1—2 zł. Dla szkół i towarzystw zbiorowo 30% zniżki.

Zabawa jesienna Zw. Podofic. Rez. w ubiegłą niedzielę miała duże powodzenie. Bawiono się ochotczo i w miłym nastroju do białego dnia. Przygrywała orkiestra wojskowa pod kier. p. Szulca.

Znowu kradzież. W sobotę około godziny 9-tej rano skradł jakiś dotąd niewysledzony opryszek z mieszkania nauczyciela p. Góry w domu p. Marcinkowskiego przy ulicy Szerokiej, jedno ubranie wartości 300 zł oraz z sąsiedniego mieszkania większą ilość pieniędzy i biżuterję.

RUCH TOWARZYSKI

Baczność! Walne zebranie Samoobrony Społecznej „Rozwój” odbędzie się w czwartek, 11 października o godz. 7 wieczorem w lokalu p. Pazdowskiego w rynku, na które członków jak i sympatyków zaprasza Zarząd.

Zebranie miesięczne Tow. Pszczelarzy w Wągrowcu odbędzie się w niedzielę, dnia 14 b. m. o godz. 12 i pół w lokalu p. Sulerzyskiego.

Na porządku dziennem wykład oraz inne ważne sprawy.

O liczny udział członków i gości uprasza Zarząd.

Baczność Inwalidzi Cywilni! Zebranie Zw. Inwalidów Cywilnych oraz wdów, sierot i starców odbędzie się w Skokach pow. Wągrowiec w niedzielę, dnia 14 października rb. o godzinie 12-ej zaraz po nabożeństwie w lokalu p. Łucka przy rynku.

Na porządku dziennem nader ważne sprawy, wobec tego uprasza o przybycie wszystkich inwalidów jak wdów, sierot i starców na wspomniane zebranie Zarząd.

Notowania giełdy płodów

Rolniczych w Poznaniu z dnia 8 paźdz. 1928 r.	
Cena za 100 kg	od zł—do zł
Żyto	31,75—32,40
Pszenica	37,75—39,75
Jęczmień przemiatowy	33,00—34,00
Jęczmień browarowy	35,00—37,00
Owies	30,75—32,25
Mąka żytnia 65% wł. w stand.	00,00—47,25
Mąka żytnia 70% wł. w stand.	00,00—45,25
Mąka pszenna 65% w work.	58,75—62,75
Otręby żytnie	24,50—25,50
Otręby pszenne	25,00—26,00
Rzepak	70,00—75,00
Groch polny	46,00—49,00
Groch Victoria	62,00—67,00
Groch Folgera	61,00—66,00

Notowania giełdy

Bank polski płać dnia 8 października 1928 r.	
Dolary amerykańskie	8.85—8.84
Dolary kanadyjskie	8.838
Funtys angielskie	43.057
Franki szwajcarskie	170.874
Franki francuskie	34.711
Franki belgijskie	123.404
Liry włoskie	46.414
Marki niemieckie	211.471

Kastrator ogierów

z długoletnią praktyką zagranicą i w kraju.
Specjalność: kastrowanie netrów - ogierów.
Za kastrowanie daję wszelkie gwarancje.
Ceny: od 1—2 lat 15 zł, od 2—4 lat 20 zł,
od 4 lat i t. d. 25 zł.

Michał Sziva - Wągrowiec
65 Janowiecka 68. Telefon 238.

2 czeladników 2 uczni

krawieckich poszukuje zaraz
Salon Mód, Połtowa 11.

Pomocnik krawiecki

potrzebny od zaraz. Władysław Mendlikowski, zakład krawiecki, Gołańcz. 113

Panna

inteligentna, pragnie wyuczyć się gotowania, najchętniej na większym majątku, wzamian wykonywać będzie prace domowe. Łaskawe zgłoszenia pod nr. 114 do administracji Głosu Wągrowieckiego.

Fabryka wyrobów cementow.

Franc. Krajewicza w Gołańczy

ulica Strzelecka, telefon Nr 23

poleca

rury cementowe do budowy mostów,
rury cementowe do studniów, nakrycia cementowe do studniów, rury cementowe-wodociągowe w rozmaitych wielkościach, płyty na chodniki (tro-tuary), dachówki cementowe. - - -

Ma stale na składzie: kafle piecowe, węgle, smołę, wapno, pape, gwoździe oraz inne przybory budowlane. - - -

Drukarnia

Introligatornia

wykonuje wszelkie druki dla urzędów, szkół, towarzystw, p. p. kupców i osób prywatnych szybko, gustownie i po nader niskich cenach. Na żądanie służę wzorami. — — — — —

Oprawę książek — powieściowych, szkolnych i do nabożeństwa, oraz naklejanie map i planów na płótno lub papier wykonuje spieszenie i po cenach wszystkim dostępnych

WOJCIECH KUBANEK

Rynek 14 WĄGROWIEC Tel. 226

Wydawnictwo „GŁOSU WĄGROWIECKIEGO”.

DACHÓWKI

falsowe, automatyczne wylotki do dren, rury na mosty, pierścienie studienne i wszelkie wyroby cementowe poleca po cenach najniższych i dogodnych warunkach spłaty

W. Nalewalski - Wągrowiec

70 Strzelecka 22, Wyroby cementowe.

Popierajcie handel polski!